

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

S. Maria ab Agnone, num. 45

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

quam sibi, suisque Joannes Jovinianus Pontanus Poeta, & Orator insignis extructi, ac multis iisque præclari ingenii sui elogis, ac monumentis exornavit.

SANCTA MARIA A Carmelo.

S. Maria à Carmelo.
S. Maria à Carmelo, cui celebre sacri Ordinis Carmelitarum cœnobium est adjunctum. In hoc templo pulcherrima Deiparæ filium in ulnis foventis imago, pictura sane pervetusta, & opere græcico, ingenti populorum beneficia poscentium concursatione religiosissime colitur, ea quam plurimis, idque potissimum ab anno 1500, claret miraculis, quæ admodum votivæ tabellæ testantur. Eodem in templo extat Christi Domini pendens à Cruce simulachrum; quod ad declinandum bombardæ ictum illi stri plane miraculo caput acclinavit, quæ de re fulius cap. 20.

SANCTA MARIA AD PEDEM Cryptæ.

S. Maria ad pedem cryptæ rēplo, cur non men hoc inditum.
S. Maria ad pedem Cryptæ ad plagam maris sita, miraculis etiam celebri sacri Ordinis Canonicorum Regularium Lateranensium sic dicta, quod extructa sit ad initium cryptæ illius famosissimæ factæ à Lucio Lucullo, qui non solum, teste Plutarcho, cursus in mari, piscoso transitu, ædibus suis ibidem extructis circumduxit, ut propterea à Tuberone Stoico Togatus Xerxes sit appellatus; verum etiam; auctore Varrone l. 3. de re rustica propter proximam suam villam montem perforavit, quem dicunt Pausilypum; tametsi Pontanus Cocceio Blondus ignoro auctori ist operis referant; quæquid sit, de ejusmodi certe crypta Seneca l. 7. Epist. 38. *Nihil, inquit, illo carcere longius, nihil illis sanctorum visceribus.*

Idem templum Deiparæ jussu extructum.
 Quæ vero ejus templi fuerit ædificandi occasio, habetur in pervetusto quidem, ac manuscripto Codice, qui apud ejus templi cœnobias asservatur; in quo anno 1423 transcripta sunt hujus cœnobii bona ex catalogo bonorum omnium Ecclesiarum Neapolitanæ Diocesis, quod jam pridem anno scilicet 1353. Ludouico, & Joanna regnantibus factum asserebatur. Et vero ad monitiones Deiparæ tres ejus excitandi templi in eo codice leguntur, quas hic eodem ordine re-

ferre non pigebit, quo præclarissimi templi jussu Deiparæ crediti origo aperiat. Vir quidam pius, ac religiosus, qui apud S. Mariam ad Capellam debebat nomine frater Benedictus, cum ad balnea Puteolana pergeret, die 8. Sept. nascens Virgini sacro sub auroram imago Dei Genitricis filium in gremio foventis eo in loco ubi nunc id templi est, ei apparuit, Maria quoque de Duratio montalis regio genere apud Cœnobium Castri de Ovo die sabbati sub auroram, item per quietem admonita est à Deiparæ, ut id templum extrueretur. Cuidam præterea Eremitæ, qui B. Petrus dicebatur, cum super cryptam eo in loco, qui S. Maria de Itria vocatur, degeret, per quietem scilicet Deiparæ ostendit, idemque edixit; quo factum est, ut multorum elemosynis undique corrogatis excitatum sit ejusmodi templum, cui postea complures à summis Pontificibus indulgentiæ concessæ fuere. Quocirca plurimi die sabbati præsertim Deiparæ venerant eo confluere solent, ejus templi mentio fit in translatione SS. Martyrum Maximi Levitæ, & Julianæ V. è Cumarum Urbe eversa, unde ann. 1207. primum ad hanc Dei Genitricis ædem, sequenti vero die Neapolim fuit illata. Eiusdem quoque templi meminit Petrarca in Itinerario, testaturque ad illud assidue præternavigantium fieri concursum, quin etiam illud in more positum videmus ut majora navigia, ubi in ejus templi conspectum venerint, bombardarum dispositione Deiparæ salutem, ac venerentur. Rex Alphonsus primus ex facultate Nicolai Papæ Quinti suo diplomate hoc templum cum adjuncto Cœnobio Canonicorum regularibus S. Augustini Congregationis S. Salvatoris Lateranensis gubernandum, & colendum anno 1452. attribuit; voluitque cœnobii bona ab omni vectigalium onere immunita esse, atque exempta.

SANCTA MARIA A B Agnone.

S. Marin ab Agnone corrupto vocabulo ab *Agnone*, quod italica terminatione Anguem ingentem significat; & sane ejusmodi templum, non ut Pythoni quondam Apolline Pythonæ Serpente interempto Poetæ fictis ambagibus dictum fabulabatur, sed ab ingenti, ac lethifero Angue ope Deiparæ eo in loco vere extincto nomen accepit. quo in loco

S. Maria ab Agnone templum ab eodem i-bi anguem extructum.

tem-

templum hoc grati animi monumentum à Neapolitanis eidem Deiparæ est extructum, cui nomen ab accepto beneficio inditum; cui sanctimonialium Cœnobium Ordinis S. Basilii an. Domini 833 est adjunctum: quæ postea relicto superioribus annis hoc in S. Gaudiosi monasterium Ordinis S. Benedicti commigravit unâ cum pulcherrima, ac piissima Deiparæ imagine, ad cuius pedes anguis visitur, ea imago cum ipso pariete, in quo erat depicta, ex templo S. Mariæ de Agone in templum S. Gaudiosi est translata, ubi nunc asseritur cum subjectis in lapide incisis versibus, quibus quidem, quæ diximus, universa indicantur:

Anguis erat veteri quondam stabulanda palude,

Inficiens homines, paucos, & omne pecus.

Ibat forè die Saturni nobilitate illuc

Ara Cismuniam limina sacra Petri,

Cujus in auxilio Sancti confisus, & alma

Christipara illa sua transivit ille pius.

Nocte sequente illam recubans per formica vidit.

Natum amplificantem dulciter usq; suum,

Dimidiam pedibus lunam, qua visa tenere,

Ex sancto tales edidit ore sonos.

Mortuus est Anguis, non pestifer amplius exstat.

Construito hic templum nomine viid meo.

Vir pius evocatur iussum, loca condidit,

atque

Virginibus sacris stare parata facit.

Quæ fuit appetitus titulus sic, sancta MARIANA.

ANGVONIS caso sumptus ab Angue truci.

Hæc loca sancta diu sub Basilii ordine Græca,

Et Longobarda percoluere sacra;

Nunc trita, casta vivunt vexilla ferentes

Drui Basilii munera grata Deo.

Inde sub Augusto medio, cum Candida Virgo.

Assumpta in calum concelebratur Ovans,

Ordinis istius S. inctorum hæc ade diebus

Peccati veniam qui quis habere possit.

Fund. anno Domini DCCCXXXIII. Hæcenus ibi.

SANCTA MARIA

Sicula.

S. Maria Sicula, templum est antiquum non Sadeo magnum in vicinia, quam dicunt Forcella prope sancti Agrippini templum à Leone familia Sicula nobili Neapolitano Caroli I. Regis Neapolitani Protonotario anno salutis 1275. conditum. Quæ vero in hoc templo colitur Deiparæ imago, ea editis olim miraculis clarebat, ut videre licet in subiecta inscriptione lapidi insculpta, ac supra templi fores posita, quæ ejusmodi est:

Ladislaus Rex, cum morbo siatica esset infectus, conversus ad Beatissimam Virginem Siulam liber evasit. Ioanna soror Regis Ladislai qualibet hebdomada in die Sabbati eandem summa cum veneratione visitabat, ab eademque singuli patientes sanis redibant, sic ille. Nunc vero templi hoc multiplicatis undequaque ædificiis à plebs; ignoratur.

Sed ne in omnibus Deiparæ templis Neapoli extructis singillatim recensendis nimium immoremur, omnis ex industria reliquis, ea tantum brevissime perstrigam, quæ vel ad monialium Cœnobia, vel ad eas domos, in quibus Christianæ pietatis opera in egenos conferuntur, vel ad virorum religiosorum domicilia pertinent, erit neq; ab eorundem templorum splendore, neq; à gloria Deiparæ aliena commemoratio; & intelligant omnes ingentem in hac urbe tum virorum, tum mulierum multitudinem sub peculiari Deiparæ patrocinio degere, ejusdemq; præsidio, quæ ad vitæ cultum sunt necessitaria, illis suppeditari.

S. MARIA A DONNA

Roma.

Principio offert se inter monialium templum à S. Maria Donna Romata. cui antiquissimum Monialium Ordinis S. Benedicti cœnobium est annexum, illuc ex evertis Cumis an. salut. 1207. magna rotius Neapolitanæ urbis pompa illatum est corpus S. Julianæ Virginis, ac martyris præclarissimæ, de qua nos in tractatu de virginibus; ejus festum, ut in martirol. Rom. recolitur die 16. Februarii, illic recon-